

Napoleonské vojská proti Bratislave

roky 1805 až 1809

V prvom desaťročí 19. storočia sa juhozápad Slovenska po takmer storočnom mieri ocitol v priamom vojnovom ohrození. Hrozba sa bezprostredne týkala Bratislavy, ktorá sa vtedy volala Pressburg alebo Prešporok. Prvý kontakt mesta s napoleonskou armádou v novembri 1805 bol ešte takpovediac bezbolestný a zaobišiel sa bez priamych bojov. Podstatne horšie a dramatickejšie bolo druhé kolo, keď o necelé štyri roky nezostalo len pri vyjednávaní. V júni 1809 na prešporské domy už priamo dopadala sprška delových gúľ vystrelených Francúzmi z petržalského brehu Dunaja.

Na začiatku 19. storočia sa Francúzsko zmietalo v porevolučnom chaose, ktorý využil Korzičan Napoleon Bonaparte na to, aby sa stal cisárom jednej z najsilnejších mocností Európy. Nestačilo mu však len vládnuť

nad svojou krajinou, túžba po moci a sláve ho hnala do série vojnových konfliktov, ktoré poznáme ako napoleonské vojny. V rokoch 1803 až 1815 Francúzske cisárstvo bojovalo proti európskym mocnostiam zoskupeným

Rekonštrukcia obliehania Bratislavy napoleonským vojskom v Petržalke

Primaciálny palác, miesto podpisu Prešporského mieru

do rozličných koalícií a veľká časť starého kontinentu sa tak ocitla v strašnom vojnovom ošiali. Medzi hlavných Napoleonových protivníkov patrila aj habsburská monarchia, ktorej súčasťou bolo i dnešné Slovensko. Ako člen tzv. tretej koalície sa rakúska armáda zapojila do vojny s Francúzskom 8. septembra 1795. Priebeh vojny nadobudol rýchly spád a od začiatku sa vyvíjal v prospech Napoleona. Rakúska armáda namiesto dobývania francúzskych území musela len brániť svoju krajinu.

Na jeseň 1805 sa schylovalo k jednej z najväčších bitiek napoleonských vojen. Skôr, ako došlo pri moravskom Slavkove ležiacom iba 50 kilometrov od hraníc Uhorska k pamätnej bitke troch cisárov, francúzske vojsko sa objavilo pred Prešporkom. Keďže mesto bolo súčasťou Uhorska, ktoré sa voči cisárovi Napoleonovi snažilo zaujať neutrálny postoj, Francúzi ho 27. novembra 1805 obsadili

bez boja. Vojsko sa v Prešporke zdržalo iba tri dni, pretože sa ponáhľalo na Moravu, aby 2. decembra na bojovom poli pri Slavkove prispelo k veľkému francúzskemu víťazstvu. Tri týždne po pamätnej bitke sa do Prešporku vrátil už bez vojska diplomat Charles-Maurice de Talleyrand-Périgord, aby v mene Francúzska na Vianoce 26. decembra v Primaciálnom paláci podpísal tzv. Prešporský (Bratislavský) mier. Dokumentom, ktorý nasledujúci deň vo viedenskom Schönbrunne ratifikoval Napoleon Bonaparte, sa skončila

Viete, že...

- Útoky napoleonských vojsk na Prešporok sa odohrali v čase, keď sa novým rabínom stal svetoznámy Chatam Sofer. Pri druhom obliehaní mesta v roku 1809 sa rabín uchýlil do bezpečia vo Svätom Jure, odkiaľ osobne riadil charitatívnu podporu vojnu sužovaného obyvateľstva.
- Prešporský mier podpísal v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca 26. decembra 1805 za Francúzsko Napoleonov politik a diplomat Charles-Maurice de Talleyrand-Périgord a za Rakúsko knieža Johann-Joseph Lichtenstein. Rakúske cisárstvo sa v prospech Francúzska a jeho spojencov muselo vzdať svojich štátov v Taliansku, Dalmácii, Tirolsku a Vorarlbersku a okrem toho zaplatilo vojnovú reparáciu 40 miliónov zlatých.
- Po obsadení Viedne francúzskym vojskom 13. mája 1809 sa Napoleon pokúšal rozložiť Habsburskú monarchiu využívajúc tradičný uhorský odpor voči cisárovi. Majúc strach zo šírenia myšlienok Francúzskej revolúcie uhorská šľachta však neprijala garanciu nezávislosti Uhorska od monarchie a uhorský dobrovoľnícky zbor vedený arcivojvodom Jánom zvíadol s francúzskou armádou 14. júna pri maďarskom meste Győr neúspešnú bitku.